

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. II. Sacrificium Missæ offeri potest pro Catechumenis, & aliis
Infidelibus non baptizatis, prodestque illis per modum impetrationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

CONCLUSIO II.

Sacrificium Missæ offerri potest pro Catechumenis, & aliis Infidelibus non baptizatis, prodestque illis per modum impetrationis.

Ita communis Doctores contra Vasquez, & paucos alios. Ratio à priori est, quia Catechumeni & alii infideles sunt capaces fructus Sacrificii, si non satisfactionis aut propitiationis, certe impetrationis fallibilis, neque Ecclesia ullibi prohibuit illum infidelibus applicare.

Dico, Impetrationis fallibilis; quia si aliquis effectus per modum impetrationis infallibiliter concedatur, putamus eum non provenire infidelibus, id est, non baptizatis magis, quam fructus propitiationis, vel satisfactionis; eadem enim est omnium ratio. Et quæ illa? Quia Baptismus est janua Sacramentorum, consequenter & hujus Sacrificii, quod Sacramentum involvit. Sicuti ergo iis, qui defectu Baptismi sunt extra Ecclesiam, non applicat Ecclesia Indulgentias & alia, quæ per se immediatè conferrent ipsi aliquem effectum; ita neque Sacrificium in quantum infallibiliter & immediatè collativum alicujus effectus.

Si objicias: fructus redemptionis & passionis Domini etiam extenditur ad non baptizatos. Respondeo, ut à Christo immediatè procedit; secus ut applicatur per Ecclesiam, & ejus ministros.

Institas; in Missa dicitur: Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed & cuncta familia tua. Atqui Catechumeni fideles sunt de familia Dei: ergo &c.

Responsio in promptu est; intelligi familiam visibilem, ad quam non pertinent Catechumeni; utpote cujus signaculum externum nondum acceperint. Et sanè quis credat extra Ecclesiam posse offerri Sacrificium, quod pro sola Ecclesia est institutum? Sacerdos non est Sacerdos Gentilium, sed solius Ecclesiæ. Ergo non possunt per eum offerre, qui sunt extra Ecclesiam.

Contra; si Catechumenus stipem daret Sacerdoti, quidni aliquo modo offerret? Respondeo, offerret affecti vè, & mereretur, sicut per alia bona opera; attamen non offerret effecti vè, nec haberet fructum satisfactionis, aut alium quemlibet ex opere operato; quoniam illud signum non est pro ipso institutum magis in ratione Sacrificii, quam Sacramenti: ergo sicuti ex Sacramento bonâ fide suscepto nullum acciperet fructum ex opere operato, quia illi non

significaret ut Sacramentum; ita neque ex Sacrificio, quia prout ab ipso non significaret ut Sacrificium.

Si urgeas; Sacrificium est cultus Dei: ergo omnes possunt illum exhibere.

Respondeo; etiam Sacramentum sive susceptio Eucharistiæ est cultus Dei, & tamen non omnibus licet, aut valet; sed illis tantum qui per Baptismum ingressi sunt Ecclesiam, pro qua sola ille cultus est institutus.

Dubitas autem, an Christus Sacrificium reliquerit soli Ecclesiæ? Audi Tridentin. sess. 22, c. 1. Is igitur Deus & Dominus noster... in Cena novissima, quâ nocte tradebatur, ut dilecta sponsa sue Ecclesiæ visibile; sicut hominum natura exigit, relinqueret Sacrificium... Corpus & Sanguinem suum sub speciebus panis & vini Deo Patri obtulit.

Sed interrogat aliquis: Quomodo ergo offertur pro Catechumenis sanctis, qui Martyrio interierunt? Respondeo; ut est laudis & gratiarum actionis, non autem quatenus est propitiatorium, aut satisfactorium, ut patet.

Unde nullus fructus applicatur Sanctis per illa Sacrificia; sed agimus gratias Deo pro beneficiis collatis in illos, ex quo indirectè redundat gloria & honor accidentaliter in illos, qui posset dici fructus impetrationis, quem Catechumeno etiam vivo & non sancto nolumus negare, ut statim patebit.

Prius objicio cum aliquibus: Baptizatus defunctus non est amplius ovis, sive membrum visibile Ecclesiæ militantis, & tamen illi prodest Sacrificium, etiam ex opere operato, ut inferiùs dicitur: ergo &c.

Respondeo, applicationem Sacrificii neutiquam esse in omni rigore actionem pascendi, quia sic nullus posset offerre, nisi Pastor, quod clarè constat esse falsum; sed est quasi actus Pastoris, quia hostia Sacrificii est verus pascuis, & verus cibus, quo Christus Pastor Pastorum pascit oves suas, nolens quempiam ex eo edere, qui non est insignitus visibili caractere Baptismatis, imò qui non est membrum Ecclesiæ militantis.

Cæterum fructus Sacrificii applicatur per Sacerdotem nomine Christi, utpote in cujus persona, ut superius explicavimus, offert Sacrificium. Potens autem est Christus offerre, suamque satisfactionem applicare, tam vivis, quam defunctis.

Quare licet Pontifex non possit defunctis dare Indulgentias sicut vivis, sed solum indirectè, & per modum suffragii, ut suo loco videbimus; quia Pontifex non est superior mortuorum, sed vivorum: equidem Sacrificium Missæ immediatè & directè applicatur defunctis, sicut vivis, quia in eo Christus, qui principaliter offert, æquè potest utrisque suam satisfactionem applicare: Sacerdos verò tantquam minister Christi solum determinat oblationem Christi ad hunc vel illum.

Ggg Sed

Non baptizati sunt capaces impetrationis fallibilis

Effectus infallibilis

Objectiones solutio

Institas

Responsio

Catechumeni non pertinent ad visibilem familiam

Contra; si Catechumenus stipem daret Sacerdoti, quidni aliquo modo offerret?

ut colligitur ex Con. Tridentino

Quæ ratio ne pro Sanctis offeratur Sacrificium

Objectiones

Solutio Applicatio Sacrificii non est actus pascendi

Fructus Sacrificii applicatur nomine Christi

Immediatè & directè defunctis, sicut vivis

12. Obiectum solvitur.

Sed contra: Christus potest applicare suam satisfactionem etiam Catechumeno. Potest planè; sed non ostenditur, quòd applicet, prout ostenditur ex communi sensu omnium fidelium, quòd applicet baptizato defuncto.

Ratio quare Christus non applicet suam satisfactionem catechumeno.

Et ratio aliqua congruentiae esse potest: quia sicut Catechumeni non sunt membra Christi visibiliter & exterius, sed interius; sic Christus influat & communicat illis effectus interiorès: porrò illos effectus, qui exterius conferantur per signum aliquod visibile, quale est hoc Sacrificium, confert his, quibus, utpote etiam exterius & visibiliter ejus membra sunt animæ quoque defunctorum, siquidem, ut docuimus disp. 1. de Sacramentis in genere sect. 4. conclus. 7. Character de potentia ordinaria est indelebilis, etiam post mortem.

Animæ defunctorum sunt membra visibilia Christi.

13. Ecclesia solebat olim in Missis orare pro catechumenis.

Interim Christum voluisse aliquem fructum Sacrificiè provenire Catechumenis, & aliis infidelibus; probatur primò, ex usu Ecclesiæ, quæ antiquitus semper solebat in Missis orare pro Catechumenis, Regibus, & Principibus ethnicis, ut de Catechumenis constat ex Clemente Romano lib. 8. Constitutionum Apostolicarum; apud Bovium cap. 5. 6. & 22. Et quidem cap. 5. sic lego: Diaconus pro istis orat dicens: Pro Catechumenis omnes Deum oramus, ut bonus & benignus Dominus clementer exaudiat orationes & preces ipsorum, & recipiens eorum supplicationes, tribuat eis auxilium &c.

ut constat ex Clemente Romano.

14. D. Chryostomo.

Cap. autem 6. pro istis orat Episcopus dicens: Da eis cor novum, & spiritum rectum innova in visceribus eorum ad cognoscendam, & faciendam voluntatem tuam in corde pleno & volenti animo, dignos fac eos sancto Baptismo &c. Similiter cap. 22. (quod intitulatur, Oratio post communionem) Catechumenos, inquit, instrue, & imitatione dignos reddes.

14. D. Chryostomo.

Adspulatur Divus Chryostomus Homilia de Adam & Eva aliquantulum ante finem, ubi sic ait: Cum enim sancta plebs sacerdotes per mandati sibi data, legatione fungitur apud ipsam clementiam, humani generis causam, totamque sanctam Ecclesiam aggregantes, atque congemiscentes postulant & precantur, ut infidelibus donetur fides, ut ab idololatria & impis erroribus liberentur, ut Iudeis ablato cordis velamine lux veritatis appareat, ut hæretici Catholica fidei perceptis respiciant, ut schismatici spiritum redvivæ charitatis accipiant, ut lapsi penitentia remedia transferantur, Catechumenis ad regenerationis Sacramenta perductis, celestis misericordiae aula referatur: hæc non inaniter à Domino peti, verum ipsarum monstrat effectus. Hactenus Chryostomus.

& D. Augustinus.

Accedat Divus Augustinus Epistolâ 107. non longè à principio, ubi sic alloquitur Vi-

talem Carthaginensem pessimum Pelagianum: Dic ergo aperte sine nos pro his, quibus Evangelium predicamus, non debet orare, ut credant, sed eis tantummodo predicare. Exerce contra Ecclesia orationes disputationes tuas, & quando audis sacerdotem Dei ad altare exhortantem populum Dei, orare pro incredulis, ut eos Deus convertat ad fidem, & pro Catechumenis, ut eis desiderium regenerationis inspiret, & pro fidelibus, ut in eo, quod esse ceperunt, eius munere perseverent, sublimata piæ voces &c.

Et verò quid aliod Sancti Patres docerent, quàm quod docuit Doctor Gentium Apostolus Paulus 1. ad Timotheum 2. v. 1. Obsecro, inquit, primo omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus, pro Regibus (qui tunc erant infideles) & omnibus, qui in sublimitate sunt. Quod autem genus orationis magis efficacax, quàm ipsum Sacrificium?

Sane hæc verba Apostoli intelligit Divus Augustinus Epistolâ 59. ad quintam quæstionem de publicis orationibus inter Missarum solennia fieri solitis, sive ante consecrationem, sive in ipsa consecratione, sive post communionem. Verba ejus sunt: Multa hinc dici possunt, quæ improbanda non sunt, sed eligo in his verbis (Apostoli supra) hoc intelligere, quod omnis, vel potius omnis frequentat Ecclesia, ut preces accipiamus dictas, quas facimus in celebratione Sacramentorum, antequam illud, quod est in Domini mensa, incipiat benedici: orationes cum benedictur & sacrificatur, & ad distribuendum communitur, quam totam petitionem ferè omnis Ecclesia Dominicæ oratione concludit.

Et paulò inferius: Interpellationes autem sive postulationes, sunt cum populus benedicitur. Tunc enim Antistes velut advocati, susceptos suos per manus impositionem misericordissima offerunt pietati. Quibus peractis & participato tanto Sacramento gratiarum actio cuncta concludit, quam in his etiam verbis ultimam commendat Apostolus.

Prosequitur Sanctus Doctor: Hæc autem causa præcipua fuit ista dicendi, ut his breviter perstricis atque significatis, non putaretur negligendum esse quod sequitur: Pro omnibus hominibus, pro Regibus, & iis qui in sublimitate sunt, ut quietam & tranquillam vitam agamus in omni pietate & charitate: ne quæquam sicut se habet humana cogitationis infirmitas, existimaret non esse ista faciendâ (id est, non esse sacrificandum) pro his à quibus persecutionem patiebatur Ecclesia, cum membra Christi ex omni essent hominum genere colligenda.

Hæc sensus, ut ostenderem antiquam Ecclesiam non tantum orasse in Missa pro Catechumenis, & aliis infidelibus, ut respondet Vasquez disp. 227. num. 28. Sed etiam pro illis

illis Sacrificium directè obtulisse. Quid enim aliud sunt orationes, cum benedicatur & sanctificatur mensa Domini, quam ipsa verba consecrationis? Et consecratio, numquid Sacrificium? Ista autem facienda sunt, ut loquitur Divus Augustinus, pro his, à quibus tempore Apostoli, persecutionem patiebatur Ecclesia.

Unde appositè Tertullianus lib. ad Scapulam cap. 2. n. 11. Itaque sacrificamus pro salute Imperatoris; sed Deo nostro, & ipsius. Interpretandi porò hæc verba de Sacrificio improprie dicto, id est de Sacrificio solius orationis, prout facit Vasquez n. 29. nulla est necessitas, estò proximè subjungat: sed quomodo præcepit Deus purâ prece.

Etenim *ly pura*, non excludit Sacrificium novæ Legis, ineruentum Agni immaculati, quod supra Augustinus vocat orationem; sed Sacrificia cruenta de ovibus, bobus &c. juxta ritum veteris Legis, & idololatrarum. Coligo, quia statim atexit: Non enim eget Deus conditor universitatis odoris, aut sanguinis alicuius, hæc enim Demoniorum pabula sunt.

Nec obstat, quòd paucis interpositis dicat: Ita nos magis oramus pro salute Imperatoris, ab eo eam postulantes, qui prestare potest. Intellegit enim cum Divo Augustino orationem ante consecrationem, in consecratione, & post consecrationem.

Herculè Ecclesia numquam ferè explicat in actu signato, se offerre pro impetranda hac vel illa re, sed solum orat pro illa re, dum Sacrificium celebrat; & hoc ipsum est in actu exercito offerre ad illam impetrandam. Nec hoc mirum videri debet, quia principalis finis Sacrificii non est impetratio, sed protestatio summæ excellentiæ divinæ in vitam & mortem.

Quamquam & explicite Ecclesia olim obtulisse videatur Sacrificium pro Catechumenis, ut patet ex libro qui inscribitur: *Ordo Romanus*, in cap. cui titulus est: *Incipit ordo vel denuntiatio scrutini ad electos* &c. ubi in Missa, dum Catechumeni præparantur ad futurum Baptisma, in Oratione infra Canonem sic habetur: *Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed & cunctæ familiæ tuæ, quesumus Domine ut placatus accipias, quam tibi offerimus pro famulo & famulabus tuis, quos ad æternam vitam, & beatam gratiæ tuæ donum eligere atque vocare dignatus es.*

Neque hic solum offerri pro illis, qui infantes baptizandos adducebant, ut vult Vasquez nu. 20. haud obscure colligitur ex iis, quæ subjiciuntur: nam recitatis nominibus Catechumenorum statim prosequatur Sacerdos: *Hos Domine fonte baptismatis innovandos Spiritus tui munere ad Sacramentorum tuorum plenitudinem poscimus preparari iubeas, diesq. nostros in tua pace disponas* &c.

In quibus verbis petitur ipsis protectio & susceptio Baptismi, purgatio etiam & exclusio Diaboli, quam hodie tot exorcismis & orationibus Ecclesia ante Baptismum procurat. Unde in oratione post Communionem dicitur: *Adesto quesumus Domine nostræ redemptionis effectibus, ut quos Sacramentis æternitatis instituis, eisdem protegas dignanter aspiandos; ubi per Sacrificium, quo redemptionis effectus confertur, petitur protectio baptizandis.*

Accedat alia Oratio secreta ejusdem Officii paulò inferius sequentis tenoris: *Remedij sempiterni munera, Domine letantes offerimus, suppliciter exorantes, ut eadem nos, & dignè venerari, & pro salvandis congruenter exhibere persicias.* Ecce pro baptizandis offeruntur munera Sacrificii; nec aliis clarioribus verbis, aut magis directis offert unquam Ecclesia pro baptizatis.

Si autem objicias, in eodem Officio dicitur: *Ipsis expletis annuntiat Diaconus: Catechumeni recedant: si quis Catechumenus est, recedat. Omnes Catechumeni exeat foras.* Et infra: *Ipsi verò infantes præ foribus expectent, donec consumentur Missarum solemnibus.*

Respondeo facile; indecens esse, quòd ad sint Sacrificio ii, qui illud cum Sacerdote offerre non possunt, quales sunt Catechumeni, utpote nondum membra Ecclesiæ, cujus nomine Sacerdos offert Sacrificium. Ergo pro ipsis non potest offerri Sacrificium, qualis Consequentia? Similis isti: Equus non potest offerre Sacrificium: ergo non potest offerri Sacrificium ad impetrandam equo sanitatem.

Unde Vasquez n. 21. Ceterum, inquit, respondere quis posset, quòd attinet ad essentiam & substantiam Sacramentorum, Ecclesiam semper eam doctrinam dictis & factis probasse, quæ certa & indubitata est: at verò quòd attinet ad alia accidentaria, non omnino indubitata, sed probabilem aliquando in praxi secutam aliquid fecisse, tametsi non tamquam certum dogma fidei declaraverit, & hæc de causa tunc ex præscripto Romani Pontificis Missam pro Catechumenis obtulisse; nunc autem non offerre, cum neque publica oratio ulla pro illis permanferit, nisi in die Parasceves, quando nullum in Ecclesia Sacrificium offertur. Hæc ille.

Sed si antiquitus, secundum probabilem opinionem, Ecclesia pro Catechumenis Missam celebraverit: quidni secundum eandem probabilem opinionem etiam hodie possim pro ipsis celebrare, estò ob certas rationes nulla oratio publica pro ipsis in Missali Romano permanferit, nisi in die Parasceves? Certè vel illa ipsa oratio in die Parasceves satis significat, Catechumenos capaces esse fructus impetrationis; si extra Sacrificium, cur non etiam in ipso Sacrificio? Nolvit autem Ecclesia specialem pro ipsis Missam ordinare; quia

Ggg 2 inca.

Vasquez.

vide Tertulliano.

Vasquez.

17. Obiectio formæ.

Quæ sit principalis finis Sacrificii.

18. Videant Ecclesia pro Catechumenis explicitè obtulisse sacrificium.

Ordo Rom.

Reliquæ explicatio Vasquez.

19. Obiectio.

Responso.

20. Vasquez putat Ecclesiam quandòque in accidentibus Sacramentorum fecerim fuisse opinionem probabilem.

Quare Ecclesia non ordinaverit specialem Missam pro Catechumenis.

incapaces sunt primarii fructus Sacrificii, scilicet propitiationis, & satisfactionis.

21. Et verò in communi Missa Romana nonne offerimus calicem pro nostra & totius mundi salute? Planè; sed eodem modo, inquit Vasquez n. 33. sicut pro Regionibus Germaniæ, & Galliæ, nempe pro fidei nostræ, & Evangelii propagatione; hæc enim est totius mundi salus; id autem licitum est, tametsi inde aliquid etiam commodi spiritualis gentilibus, & paganis proveniat, quod dici solet indirectè pro infidelibus offerri. Hæc ille.

Vasquez.

Quid sit directè offerre Missæ Sacrificium?

Ecce pervenimus ad quæstionem de nomine quid sit offerre directè, qui diceret idem esse, quod applicare omnem fructum Sacrificii, consequenter affirmare deberet cum Vasquez, Sacrificium non offerri directè pro infidelibus; qui autem assereret sufficere applicationem alicujus fructus, consequenter deberet dicere, Ecclesiam, etiam hodie, directè offerre pro infidelibus. Offerimus tibi Domine calicem salutis (inquit Sacerdos) pro nostra & totius mundi salute; pro nostra, inquam, quis dubitat, an directè? Ergo etiam directè pro totius mundi salute: ergo etiam directè pro salute gentilium & paganorum.

22.

Quod offeratur directè pro infidelibus, probatur ex Innoc. III.

Confirmatur ex Innocentio III. cap. 2. de Presbytero non baptizato, ubi sic scribit Episcopo Cremonensi: *Inquisitioni tuæ taliter respondimus, Presbyterum, quem sine unda Baptismatis extremum diem clausisse significasti: quia in Sancta matris Ecclesiæ fide, & Christi nominis confessione perseveravit, ab originali peccato solutum, & celestis patriæ gaudium esse adeptum, (id est, posse adipisci) asserimus incunctanter. Lege super octavo libro (aliàs super octavum librum) Augustini de civitate Dei, ubi inter cetera legitur: Baptismus invisibiliter ministratur, quem non contemptus Religionis, sed terminus (id est articulus) necessitatis excludit. Librum etiam Beati Ambrosii de obitu Valentiniani idem asserentis revolve. Sopiùs igitur quæstionibus Doctorum, & Patrum sententias tenes: & in Ecclesiæ tuæ iuges preces, hostiasq; Deo offerri iubeas pro Presbytero memorato. Hæc Pontifex.*

S. Ambros.

Et ante ipsum Divus Ambrosius, qui loco statim citato hortatur, rogat & obsecrat, ut pro anima Valentiniani adhuc Catechumeni, Sacrificia offerantur, dicens: *Date manibus sancta Mystera; date Sacramenta caelestia, animam piam nostris oblationibus prosequamur.*

23.

Responsio i. Vasquez rejicitur?

Respondet Vasquez primò, Innocentium id iure præcepisse; quia non satis evidenter constare poterat, Presbyterum illum non fuisse baptizatum. Responsio omnino gratis conficta absque ullo fundamento in re, ut patet ex contextu.

Deinde, inquit Vasquez, dicere quis possit Innocentium sententiam probabilem secutum, quam etiam fortasse Ambrosius secutus est. Ego tamen censeo Innocentium & Ambrosium de oblationibus eleëmofynarum, & alio-

rum piorum operum intelligendos esse: nam eleëmofynæ Sacrificia non raro dicuntur, ac proinde hostiæ vocari non immerito possunt. Hæc ille.

Posiunt omnino, sed improprie; verba autem proprie intelligenda sunt, nisi aliquid obstat. In tantum verò hic nihil obstat, ut etiam aliqui ex istis verbis colligant, non solum effectum impetrationis, sed etiam satisfactionis & propitiationis. Nec enim, inquit, est ratio limitandi de effectu secundario & fallibili; præsertim cum plures putent orationes non prodesse defunctis, nisi quatenus satisfactiones sunt, aut eis impetrant.

Respondeo; rationem suprâ assignavimus. Et sanè si orationes profunt defunctis quatenus eis impetrant; quidni etiam Sacrificium sic prodesse possit, etsi non per modum satisfactionis? Indubie enim sic potuit Christus Sacrificium suum instituisse, ut non prodesset infidelibus, aut Catechumenis defunctis, nisi quatenus fallibiliter impetrat eis remissionem peccatorum Purgatorii; sicut aliis orationibus extra Sacrificium eam ipsis impetramus.

Quòd autem sic fecerit, quamvis absolute non possit convinci, tamen multum verisimile redditur ex antea dictis: præsertim ex communi sensu fidelium, qui non sunt solliciti offerre Sacrificia pro infidelibus vivis, aut Catechumenis defunctis. Et mirum foret, quòd Ecclesiæ nullam Missam pro his ordinasset, si iudicasset eos capaces omnium fructuum Sacrificii eo modo, quo baptizati.

Unde quod quidam dicunt: Sacrificium incruentum imitatur cruentum, quod etiam non baptizatis profuit; hoc, inquam, nullam habet difficultatem. Quæro etenim, quomodo Sacrificium cruentum profuit non baptizatis? An forè immediatè & infallibiliter contulit ipsis gratiam sanctificantem, aut remissionem peccatorum? Certum est quòd non.

Quomodo ergo? Quatenus per Baptismum, & alia Sacramenta, nec non Sacrificium incruentum, illius salutaris virtus in remissionem eorum, quæ à nobis quotidie committuntur, peccatorum, applicatur. Igitur incruentum Sacrificium imitatur cruentum, quatenus virtus Sacrificii cruenti per incruentum applicatur omnibus Christi fidelibus baptizatis infallibiliter, infidelibus autem fallibiliter.

Nec plus probat hæc ratio aliquorum: Satisfactiones, inquit, proprias possumus Catechumenis applicare, cur ergo non satisfactiones Christi per Sacrificium? Respondeo; quia Christus noluit: siquidem reliquit visibile Sacrificium sponse suæ Ecclesiæ, ut docet Tridentinum sess. 22. cap. 1.

Reliquit omnino, reponunt illi, ut in ea offeratur, ut principaliter pro ea, & per ejus ministros fructus dispensetur; non tamen sic

Sect. 3. De his pro quib. hoc Sacrif. off. pot. Concl. 2. 421

ut nequeat dispensari extraneis, aliis neque prodesset quoad fructum imperatorum. Sicut parens relinquit filio thesaurum, præcipue in ipsius utilitatem, cum potestate tamen etiam extraneis distribuendi.

Unde consent cum Suario probabile, Catechumenis posse dari Indulgentiam, non quidem per modum absolutionis (cum non subsint Ecclesiæ) sed per modum suffragii. Quin immo etiam concessio quod Catechumeni non forent capaces Indulgentiarum; adhuc negant illam Consequentiam: Ergo non sunt capaces satisfactionis per Sacrificium.

Enimverò constat thesaurum Indulgentiarum esse à Christo relicto dispensandum fidelibus Extravag. *Vnigenitus*. de Pœnitentiis & Remissionibus ibi: *Quem quidem thesaurum non in sudario repositum, non in agro absconditum, sed per Beatum Petrum Cæli clavigerum, eiusq. successores suos in terris Vicarios commisit fidelibus salubriter dispensandum &c.* Fidelium autem nomine simpliciter videtur intelligi baptizati; id verò non constat de Sacrificio incurto, solâ ratione offerendi diverso à Sacrificio Crucis; præsertim cum id competat etiam satisfactionibus propriis. Ita illi, non improbabiler, licet minus communiter.

Hinc quod attinet ad satisfactiones proprias, Respondeo, illas ex opere operato non prodesse Catechumenis, imò nec baptizatis; fructum autem ex opere operantis, nec his, nec illis negamus; uti etiam fructum Sacrificii ex opere operantis, ut disertè fateretur Vasquez n. 33. dicens: De fructu ex opere operantis, hoc est, ratione meriti ipsius offerentis, negari nequit prodesse illis (Catechumenis, & aliis infidelibus) posse & hoc modo ab ipso Sacerdote pro illis offerri, sicut quodcumque aliud ipsius bonum opus.

Neque eadem est ratio Sacrificii & Indulgentiarum; quia Sacrificium involvit Sacramentum, quod constat solis baptizatis ex opere operato prodesse.

Porro, quare Sacrificium magis profit quoad fructum imperatorum, quam satisfactionem, ratio est: quia hoc Sacrificium offertur Deo ad imperandam sanitatem corporalem, pluviam, serenitatem, & pro quacumque alia re à Deo iuste obtinenda.

Patet ex Tridentino sess. 22. cap. 2. ibi: *Quare non solum pro fidelium vivorum peccatis, pœnis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus, sed & pro defunctis &c. offertur.* Et can. 3. *Si quis dixerit Missæ Sacrificium tantum esse laudis, & gratiarum altivis &c. neque pro vivis & defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus offerri debere, anathematisit.* Cur ergo non licebit petere spiritualem salutem animæ hominis non baptizati?

Enimverò impetratio non respicit immediate personam, cui confertur beneficium; sed

magis illum, qui beneficium postulat. Unde qui petit sanitatem equi, non dicitur offerre pro equo, sed potius pro seipso, ut impetret sibi illud beneficium: jam autem salus æterna proximi, qui est alter ego, non censetur minus beneficium offerentis, quàm sanitas equi. Itaque impetratio immediate confertur offerenti, & non nisi mediâ illi, pro quo impetratur.

Et quidem si potest redundare in commodum animalis irrationalis, cur non æquè, aut magis in commodum hominis non baptizati? Quocirca postulans à Deo per Sacrificium conversionem infidelium, magis pro seipso offert, quàm pro infidelibus.

Aliud est de fructu propitiationis & satisfactionis, qui immediate confertur illi, pro quo Sacrificium offertur; adeoque non nisi subiecto capaci per Baptismum. Simile sit in Sacramento Eucharistiæ, quod quidem à me susceptum pro salute Catechumeni, ipsi proderit ex opere operantis; tamen si immediate Catechumeno applicatum, nullum ei conferat effectum ex opere operato.

Ex his facile respondetur ad ea, quæ pro sua sententia congerit Vasquez supra cap. 3. Adfert autem primò Concilium Bracarense primum, quod sic loquitur cap. 38. aliàs 17. *Item placuit, ut Catechumenis, sine redemptione Baptismi defunctis, simili modo neque oblationis sanctæ commemoratio, neque psallendi impendatur officium: nam & hoc per ignorantiam usurpatum est.*

Sed, ut omitam, quod sit tantum Concilium Provinciale, videtur agere de Catechumenis defunctis in malo statu, qui peccaverunt per negligentiam Baptismi: quare etiam vetat pro ijs orare, seu ijs impendi psallendi officium, cujus indubie capaces forent, si in gratia fuissent mortui. Et sanè, qui in gratia moritur, nonne sine redemptione Baptismi, in re, vel in voto? Nihil autem cogit per redemptionem Baptismi hic intelligere realem susceptionem Baptismi.

Simili modo loquendi utitur idem Concilium cap. 16. aliàs 34. *Item placuit, ut hi qui sibi ipsis, aut per ferrum, aut per venenum, aut per precipitium, aut suspendium, vel quolibet modo violentam inferunt mortem, nulla pro illis in oblatione commemoratio fiat, neque cum psalmis ad sepulturam eorum cadavera deducantur: multi enim sibi hoc per ignorantiam usurpaverunt.* Per ignorantiam utique mali statûs, id est peccati mortalis, adeoque æternæ damnationis, quam incurrunt huiusmodi in semetipsos crudeliores & sceleratiores homicidæ, ut eos vocat Divus Augustinus Tract. 5. in Joannem.

Verumtamen, quia continuò attextitur: *Similiter de his placuit, qui pro suis sceleribus puniuntur, quos constat sæpe sæpius discedere in bono statu; ac proinde capaces esse omnium*

respicit postulantiem,

mediâ illum, pro quo impetratur;

fructus satisfactionis & propitiationis immediate illum pro quo sacrificatur.

31. Respondetur ad furtiva damenta Vasq.

Concil. Bracarense videtur agere de Catechumenis in malo statu defunctis.

Bracaren.

32. Alia explicatio Concilii Bracar.

fructuum Sacrificii: hinc aliter responderi potest, & explicari Concilium, puta illam prohibitionem non fieri propter incapacitatem ad participandum fructum illarum orationum, aut Sacrificii; sed propter alias rationes, videlicet ad incutiendum aliis terrorem, quo retineantur ab huiusmodi sceleribus, & diligentius procurent suscipere Baptismum, ne se exponant periculo moriendi absque Baptismo, adeoque carenti Sacrificio Missæ, in quo publicè pro ipsis oretur, nec non sepulturâ Ecclesiasticâ cum consueta ceremoniâ. Cæterùm hæc prohibitio ampliùs non est in usu. Atque ut adhuc vigeret, non prohibet privatim pro ipsis in Missa orare, & Sacrificium offerre.

Majorem patiuntur difficultatem verba Divi Chrysostomi in Epistola ad Philippenses Serm. 3. in Exhortatione morali, quæ sunt huiusmodi: *Non frustra ab Apostolis sancitum est, ut in celebratione venerandorum Mysteriorum memoria fiat eorum, qui hinc discesserunt. Novem illis multum hinc emolumentum fieri, multum utilitatis. Stante siquidem universo populo, manus in celos extendente, cætu item Sacerdotali, verendog, posito (id est incepto) Sacrificio, quomodo Deum non placavimus pro istis orantes? Verum istud quidem de illis dicimus, qui in fide abscesserunt. Catechumenos vero neque isto solatio dignamur; sed omni huiusmodi desistunt auxilio, uno quodam dempto. Quoniam illo? Pauperibus illorum nomine dare licet, unde illis nonnihil refrigerij accedit.* Hæc Chrysostomus.

Qui loquitur de electis in bono statu.

34. esto etiam ibi meminerit defunctorum in malo statu.

1 sol. 6. v. 6.

& numeret Catechumenos cum infidelibus.

1 sam. 3. v. 5.

Lugo.

Loquitur autem de illis, qui hinc discesserunt in statu gratiæ, ut patet ex contextu. Erroroneum quippe est (quamvis fortè non hæreticum) damnatorum pœnas, vel minimùm alleviari per preces & suffragia vivorum.

Fateor Divum Chrysostomum in principio illius exhortationis meminisse defunctorum in malo statu, ait enim: *Dic, quæso, quæ spes esse poterit illis, qui cum peccatis suis eò hinc abscedant, ubi peccata exuere non licet? Donec enim erant in hoc sæculo, plurimùm forte erat expectationis ac spei, immutandos illos, melioresq; fore; digressi vero in infernum, ubi nihil potest prodesse pœnitentia (In inferno siquidem, inquit, quis confitebitur tibi?) quomodo digni non sunt, qui deplorentur?*

Præterea numerat Catechumenos cum infidelibus dicens: *Deseto infideles, deseto eos, qui nihil ab infidelibus differunt, qui sine illustratione hinc abeunt, sine signaculo (Baptismatis) isti reverè digni sunt plantibus, digni lamentationibus; quippe qui extra regias cælestes cum iudicio obnoxii sunt, & condemnatis. Amen enim, inquit, dico vobis, nisi quis natus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non intrabit in regnum celorum.*

Hæc tamen (inquit Lugo disp. 19. n. 181.) per quamdam exaggerationem, & ad incutiendum terrorem dicta videntur: nam post paucos, rigorem mitigans, dicit: *Desetamus istos, invenimus eos pro viribus, procuremus illis aliquid auxilii,*

modici quidem: attamen invenimus eos. Ubi jam ostendit, aliquam posse esse spem de aliquibus eorum, & ideo posse, & debere juvari, modo tamen debito. Quis ille? *Proccantes, inquit, adhortemur & alios, ut pro illis orent, pauperibusq; indefinenter pro illis elemosynas demus. Habet res ista nonnihil consolationis.*

Ad summum ergo Chrysostomus voluit pro Catechumenis orationes publicas in Ecclesia non fieri; quia, ut dicit Sixtus Senensis lib. 6. Bibliothecæ sacre Annot. 331. tunc temporis illæ orationes prohibebantur ad coërcendam eorum negligentiam in recipiendo Baptismo.

Unde non dicit, Catechumenos esse incapaces omnis fructus Sacrificii, aliarumque orationum; sed, inquit, *neque isto solatio dignamur*, propter scilicet prohibitionem Ecclesiæ pro isto tempore; sicuti etiam de facto non dignamur isto solatio excommunicatos, non quia incapaces sunt, sed quia Ecclesia prohibuit publicè pro illis offerre, vel orare, de quo Conclusionem sequenti.

Quod ut clariùs ostenderet, addidit: *Pauperibus illorum nomine dare licet; quasi diceret, tamen non liceat propter prohibitionem Ecclesiæ publicè offerre vel orare pro Catechumenis, tamen minimè prohibitum est pro ipsis dare elemosynam.* Hæc est communis explicatio Chrysostomi sufficiens planè ad præsentem controversiam.

Cæteròquin posset alicui videri Chrysostomus hinc loqui de Catechumenis mortuis in malo statu; loquitur namque de illis, quos antè dixerat nihil ab infidelibus differre. Et sane nihil differunt, si hinc abeunt sine illustratione gratiæ divini, sine signaculo Baptismatis in re, vel in voto.

Interim permittit illorum nomine dare Pauperibus, si fortè inde non nihil refrigerij ipsis accedat, juxta illud Divi Augustini Enchir. cap. 112. *Sed pœnas Damnatorum certis temporum intervallis exsolvunt, si hoc eis placet, aliquatenus mitigari: etiam sic quippe intelligi potest manere in illis ira Dei, hoc est, ipsa damnatio.*

Quod videtur placuisse Glossæ in cap. Cùm Marthæ de Celebr. Miss. in fine verbo *Investiget*, ubi sic ait: *Vel melius dicas, quod medicus mali dicitur, qui mortalia commiserunt peccata, licet levia, & in quibus non est necessaria inscriptura. ff. de Accus. Levia; & in quibus procurator constitui potest. ff. An per alium causa apel. res. post. l. 1. & secundùm hoc dicas, quod si unus denarius aliquantam partem panis tollat, sive tertiam, sive quartam, secundus tollat tantum; tantùm dico in proportione, sed non in quantitate: secundùm hoc etiam si totus mundus effunderetur, semper aliquid remaneret. Hactenus Glossa: sed contra torrentem Doctorum sine fundamento.*

Nam quantum ad Divum Augustinum eodem libro cap. 110. expressè docet contrarium, ibi: *Cùm ergo Sacrificia, sive altaris*

opera nihil profunt ex mente D. Augusti.

seve quaruntuncque elemosynarum pro baptizatis defunctis omnibus offeruntur, pro valde bonis (id est, beatis) gratiarum actiones sunt, pro non valde malis (id est, existentibus in Purgatorio) propitiations sunt; pro valde malis (id est, pro damnatis) est nulla sunt adiumenta mortuorum, qualescumque vivorum consolationes sunt. Quibus autem profunt aut ad hoc profunt ut sit plena remissio, aut certe tolerabilior fiat ipsa damnatio peccatorum Purgatorii. Et ejusdem sententia fuisse D. Chrysostomum non dubito.

Loquitur ergo primo de defunctis in malo statu, & horum damnationem dicit merito descendam. Deinde transgreditur ad divites, qui neglexerant dum viverent de divitiis prospicere anime sue. Deplorato, inquit, eos, qui in divitiis mortui sunt. Et nihil consolationis suis ipsorum animabus & divitiis suis procurarunt: eos, qui dum potestatem abluendorum peccatorum habuissent, elemosynas elargiendo; Missas fundando &c. noluerunt. Sed hi non ideo damnati, modo in gravi necessitate constituti subvenerint, & similiter illis, quibus ex precepto subvenire graviter erant obligati.

Itaque hi, qui peccata sua venialia aut peccata temporalia, elemosynis redimere neglexerunt, sunt lugendi, & juvandi. Desecamus, inquit, istos, invocamus eos pro vivis &c. ubi ly istos refertur ad proxime precedentes, id est, ad divites.

Nec obstat, quod inferius dicat, pro mortuis orandum, sicut pro vivis, ibi: Nam ita vult Deus, ut nos invicem mutuo invenimus. Quia namque aliter ratione pro mundi nos pace & incoluntate precari iussit? Quamobrem pro omnibus hominibus? Tametsi hic, ubi omnes dicit, & Latinos, & sacri legi sepulchrorum spoliatores, ac fures, innumerisq; malis aliis secentes comprehendantur, nihil tamen minus pro omnibus oramus: erit forte aliqua illorum conversio. Quomodo namque itaque pro vivis istis oramus, qui tamen nihil differunt a mortuis, ita & pro mortuis orari potest.

Hec, inquam comparatio non obstat, neque enim vult, quod orari possit pro mortuis in peccatis, sed quod, sicut pro omnibus vivis, orationis capacibus (quales sunt etiam peccatores) ita & pro mortuis, scilicet orationis capacibus, orari possit, etiam pro maximis peccatoribus, si non constet in peccatis discessisse.

Sane Peccatores vivos multum differre ab illis, qui in peccatis suis discesserunt, his verbis satis indicat Sanctus Prosper. Responso ad objectionem Vincenti. Hoc inter malos homines viventes distat & Demones, quod hominibus etiam valde malis superest, si Deus misereatur, reconciliatio. Demonibus autem nulla est in eternum servata conversio. Quae autem Daemonum, eadem est ratio hominum damnatorum. Atque haec sufficiant pro explicatione Divi Chrysostomi.

Tertio adfert Vasquez pro sua sententia auctoritatem Divi Augustini ex lib. 1. de Ani-

ma. Et ejus origine cap. 93. ubi refertens errorem eujuspiam dicentis, animas infantium non baptizatorum posse, & debere juvari Sacrificiis Sacerdotum, ut aeternam vitam consequantur, subdit haec verba: Ecce aliquid, unde nunquam exiturus est, nisi eum dixisse peniteat. Quis enim offerat Corpus Christi, nisi pro eis, qui membra sunt Christi?

Explicans autem quae sint membra Christi, subiungit: Ex quo autem ab illo dictum est: Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non potest intrare regnum Dei. Et alio loco Qui perdidit animam suam propter me, inveniet eam; nemo sit membrum Christi, nisi ante Baptismate in Christo, aut morte pro Christo.

Sensit igitur Augustinus pro non baptizato non posse offerri hoc Sacrificium, eo quod non sit membrum Christi per Baptismum: quamvis igitur quis esset membrum per fidem & charitatem, si tamen non esset per Baptismum, ex sententia Augustini pro illo Sacrificium offerri non potest. Ita Vasquez supra dicit.

Sed videtur non reflexisse ad ultimam particulam, scilicet, aut morte pro Christo. Ergo ex sententia Augustini, ut aliquis fiat membrum Christi, non requiritur Baptismus fluminis, sed sufficit Baptismus sanguinis.

Quidni etiam sufficit Baptismus fluminis? Non dubito. Attende quod sequitur: Unde infert Augustinus, & Latino ille, non ante Crucem Domini scietur, sed in Cruce confessor, de quo nonnumquam praedictum captatur, sive tentatur contra Baptismatis Sacramentum, à Cypriano sancto inter Martyres computatur, qui suo sanguine baptizatur, quod plerisque non baptizatis servente persecutione evenit. Tanto namque pondere appensum est, tantum, valuit apud eum, qui hac novit appendere, quod confessus est Dominum crucifixum, quantum si fuisset pro Domino crucifixus.

Ecce Latino ille inter membra Christi numeratur, qui solo Baptismo fluminis fuit iustificatus. Atqui pro membris Christi potest offerri Corpus Christi: ergo pro Catechumenis iustis, viventibus juxta ac mortuis ex sententia Divi Augustini. Vides Vasquez quemadmodum tibi securis in crura redit?

Loquitur ergo Augustinus de infantibus mortuis in peccato originali: pro his autem quis offerat Sacrificium? Cum nec sint, nec amplius fieri possint membra Christi.

Dices, etiam agit de aliis non baptizatis cujuslibet aetatis, nam cap. 11. sic incipit dicere: Sed etiam hoc isti concedatur, quod salva fide Catholica, & Ecclesiastica regula nulla ratione conceditur, ut pro non baptizatis cujuslibet aetatis hominibus offeratur Sacrificium Corporis & Sanguinis, tanquam per huiusmodi pietatem suorum ad regnum Caelorum, quo perveniant adjuventur: quod responsurus est de tot millibus infantium &c.

Respondes; necessario intelligi debet de

apostolus D. Augusti.

Uti aliquis fiat membrum Christi, sufficit Baptismus sanguinis.

Uti aliquis fiat membrum Christi, sufficit Baptismus sanguinis.

an etiam sufficit Baptismus fluminis?

Exemplum in bono latrone

Explicatio D. Aug.

Obiectio ex 8. Aug.

Responso non

39. Ex eodem obiectio.

Obiectio.

Disparitas inter peccatores vivos & mortuos. S. Prosper.

40. Obiectio.

non baptizatis mortuis in peccato originali, vel mortali actuali, alioquin contradiceret fidei Catholicæ, & Ecclesiasticæ regulæ. Ipse enim Vasquez admittit nostram sententiam esse probabilem, & Ecclesiam antiquitus fuisse illam secutam, offerendo pro Catechumenis vivis, fortè adhuc peccatoribus, ut gratiam Baptismi acciperent, quâ tandem pervenirent ad regnum cælorum.

Et putas, quia erit contrarium fidei Catholicæ & Ecclesiasticæ regulæ, si offeratur pro Catechumenis vivis jam justificatis per Baptismum flaminis, vel in gratia defunctis? Nequit illa esse mens D. Augustini, maxime si agamus de fructu tantum impetrationis; imò & de omni fructu, cum salvâ fide Catholicâ plures id doceant.

43. Igitur neque auctoritas, neque ratio cogit nos excludere à communibus suffragiis Ecclesiasticis Catechumenos, aut alios infideles vivos, adeoque pro ipsis offerri potest Sacrificium Missæ, sicut olim pro Gentilibus oblatum legitur Sacrificium veteris Legis: Esdræ 1. cap. 6. pro Dario. 1. Machab. cap. 12. pro Spartiatis, & 2. Machab. 3. pro Heliodoro. Valeat quantum valere potest, sive ex opere operantis, sive ex opere operato: haud enim in video ipsis aliquem effectum, ne oculus meus nequam sit, quia Dominus bonus est.

Sed numquid quæ infidelium, id est, non baptizatorum, eadem est ratio excommunicatorum?

CONCLUSIO III.

Non licet offerre Sacrificium nomine Christi, vel Ecclesiæ pro excommunicatis non toleratis, nisi in generali pro totius mundi salute. Valeat tamen quod aliter nomine Christi gestum fuerit: uti etiam valet & licet quod Sacerdos nomine suo facit.

44. Prima pars probatur ex jure Canonico extra de Sententia Excommunicationis cap. A nobis 28. ubi Innocentius III. interrogatus, utrum si aliquis excommunicatus, in quo indicia fuerunt penitentia manifesta, nec per eum steterit, quò minus reconciliaretur Ecclesiasticæ unitati, non suscepto beneficio absolutionis discesserit, pro absoluto ab Ecclesia sit habendus: & utrum pro tali recipienda sit eleemosyna, & à fidelibus sit orandum? Respondet: *Quantumcumque se quis inramento*

præsito, quod Ecclesiæ mandato pareret, humiliare curaverit, quantum cumque penitentia signa præcesserint, si tamen morte præventus absolutionem non potuerit beneficium obtinere, quamvis absolutus apud Deum fuisse credatur, nondum tamen habendus est apud Ecclesiam absolutus. Igitur pro tali non est recipienda eleemosyna, neque à fidelibus orandum.

Probatur Consequentia ex cap. Sacris 38. eodem titulo, ubi præfatus Pontifex Archiepiscopo Strigoniensi scribit in hæc verba: *Licet is, qui voluntarius excommunicatio illis communicaverat, qui cum omnibus fautoribus & participibus suis excommunicationis sententia sunt adstricti, ad eor rediens, de mandato Ecclesiæ excommunicator, quos prius severat, expugnaverit, non tamen priusquam absolutionis gratiam perceperit, habendus est absolutus: nec si occubat in huiusmodi bello, sunt absolutiones vel oblationes recipienda pro eo, vel orationes Domino porrigende, nisi cum de ipsius viventis penitentia per evidentia signa confuerit, & iuxta consuetudinem constitutionis nostræ tenorem defuncto etiam absolutionis beneficium impendatur.*

Ex quibus iuribus probant communiter Doctores excommunicatum excommunicatione majori, de quo intelligitur Conclusio, ex intentione & voluntate Ecclesiæ omnibus suffragiis communibus privatam esse. Suffragia autem communia vocant orationes, quæ offeruntur nomine Ecclesiæ, Indulgentiæ, & Sacrificium, quod etiam nomine Ecclesiæ offertur, ut supra cum Scoto diximus. Ergo illicite offertur Sacrificium pro excommunicatis non toleratis nomine Christi, aut Ecclesiæ; quia contra prohibitionem Ecclesiæ.

Nihilominus quia multa fieri prohibentur, que si facta fuerint obtinent roborem firmitatem, cap. de Apostolicam de Reg. valet quod nomine Christi gestum fuerit; quia quoad illam actionem, id est, validam applicationem Sacrificii, non dependet Sacerdos ab Ecclesia; sicut nec ad validè consecrandum, aut ungendum, de quo infra uberius tractabimus.

Cæterum, quia Ecclesia expressè contradicit, & non vult ullum fructum ex parte sua excommunicato provenire, patet totum, quod nomine ejus sit, esse invalidum; secus quod sit nomine Christi: quia Christus in quocumque Sacrificio, quantumcumque perverlo ex parte Sacerdotis, semper est principalis offerens, neque potest esse verum Sacrificium, quod in persona ejus non offertur, ut enim superius ex Florentino dictum fuit, Sacerdos in persona Christi loquens hoc conficit Sacramentum: ergo etiam in persona Christi loquens hoc conficit Sacrificium: ergo sicuti non potest conficere Sacramentum, tamen vellet, nisi in persona Christi; ita neque offerre Sacrificium, nisi in persona Christi, quia ipsa confectio Sacramenti, eaque sola, est Sacrificium.

Si autem à me queritur, unde sciam, quod Eccle-